

Beth yw cwestiynu Blank (*Blank questioning*)?

Mae cwestiynu Blank yn cyfeirio at y '*Language of Learning Model*' a ddatblygwyd gan Blank, Rose & Berlin (1970). Mae'r model yn disgrifio pedair lefel o ofyn cwestiynau llafar, wedi'u trefnu yn ôl cymhlethdod iaith a galw gwybyddol. Prif egwyddor y model yw bod dysgwyr angen cael eu cwestiynu ar lefel sy'n cyd-fynd â'u datblygiad iaith, ac yna cael eu herio'n raddol i symud i lefelau uwch.

Y Pedair Lefel yn Model Blank

◆ Lefel 1: Canfyddiadol / Cyd-destunol (*Perceptual / Matching*)

- Mae'r ateb i'w weld yn uniongyrchol yn y sefyllfa, llun neu wrthrych.
- Dim angen rhagolygon, rhesymu na thynnu casgliad.

Enghreifftiau o gwestiynau:

- "Beth yw hwn?"
- "Ble mae'r gath?"
- "Pa liw yw'r bêl?"
- "Pwyntiwch at y car."

✅ Defnyddir y lefel hon gyda dysgwyr cynnar neu rai ag anawsterau iaith derbyniol.

◆ Lefel 2: Disgrifiadol / Trefniadol (*Selective Analysis*)

- Mae angen canolbwyntio ar nodweddion, perthnasoedd neu fanylion.
- Mae'r wybodaeth yn dal i fod yn weladwy, ond mae mwy o brosesu iaith yn ofynnol.

Enghreifftiau o gwestiynau:

- "Sut mae'r ddau beth hyn yr un peth?"
- "Beth sy'n wahanol am y rhain?"
- "Pa beth sy'n fwy/llai?"
- "Beth sy'n digwydd yn y llun?"

✅ Mae'r lefel hon yn pontio o enwi syml i ddisgrifio a chymharu.

◆ Lefel 3: Ail-drefnu / Tynnu Casgliadau (*Reordering / Inferencing*)

- Nid yw'r ateb i'w weld yn uniongyrchol.
- Mae angen defnyddio gwybodaeth flaenorol, rhesymu neu ddilyn dilyniant.

Enghreifftiau o gwestiynau:

- “Beth ddigwyddodd cyn hyn?”
- “Pam mae'r bachgen yn drist?”
- “Beth allai ddigwydd nesaf?”
- “Sut wnaeth hi gyrraedd y fan hon?”

✓ Dyma lefel allweddol ar gyfer: datblygu sgiliau naratif, dealltwriaeth testun, a darllen cynnar.

◆ Lefel 4: Rhesymu / Datrys Problemau (*Reasoning / Problem-solving*)

- Cwestiynau tu hwnt i'r cyd-destun penodol.
- Mae angen meddwl abstrakt, dyfalu, neu gyfiawnhau barn.

Enghreifftiau o gwestiynau:

- “Beth fydddech chi'n ei wneud pe bai...?”
- “Pam mae'n syniad da/drwg?”
- “Sut mae hyn yn debyg i rywbeth yn eich bywyd?”
- “Beth yw'r wers yma?”

✓ Dyma'r lefel fwyaf heriol yn ieithyddol ac yn wybyddol.

Crynodeb mewn tabl testunol

- **Lefel 1** – Enwi a chydweddu (beth/ble)
 - **Lefel 2** – Disgrifio a chymharu (sut/faint)
 - **Lefel 3** – Casglu a threfnu (pam/beth nesaf)
 - **Lefel 4** – Rhesymu a datrys problemau (beth pe?/pam ydych chi'n meddwl?)
-

Addaswyd o: [What are Blank Levels? - Resource Library - Sheffield Children's NHS Foundation Trust](#)